

PORTFOLIO

- Käsikirjoituksista kuvaksi kuvaajan silmin

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman tutkintotyö
Kuvailmaisu
Kevät 2006
Pasi Heinikkala

OPINNÄYTETIIVISTELMÄ

Osasto Taide ja Viestintä	Erikoistumisala Kuvailmaisu
Tekijä Pasi Heinikkala	
Työn nimi Portfolio – Käsikirjoituksista kuvaksi kuvaajan silmin	
Lopputyön laji Portfolio	
Työn valmistumisaika 01.06.2006	Sivumäärä 34
Tiivistelmä <p>Tutkintotyöni muodoksi valitsin portfolion, eli katsauksen koulun aikana osallistumiini töihin. Tämä tuntui oikalta ratkaisulta, jotta onnistuisin välittämään lukijalle mahdollisimman kattavasti, mistä kuvaajan työn opiskelussa on kysymys, etenkin kasvamisesta kohti ammattilaisuutta töiden kuluessa. Esiteltäväksi valitsin monista töistäni kahdeksan, joista olen mielestäni oppinut eniten; fiktioita, musiikkivideoita, monikamerataltioinnin ja valokuvaustyön. Tässä tutkielmassa analysoin omaa työtäni projektin aikana, lopputuloksia lähtokohtiin ja ennakko-odotuksiin nähden, sekä omia tuntemuksiani koulua ja koko ammattialaa kohtaa. Kaikki nämä projektit kattavat ajallisesti koko TTVO:n opiskeluaikani, joten toivottavasti kehityskaareni kuvaajana käy ilmi niistä selvästi.</p>	
Aineisto	
Asiasanat	
Säilytyspaikka TAMK / Taide ja Viestintä	
Muita tietoja	

THESIS

SUMMARY

Department Media Programme	Area of specialisation TV/Video studies
Author Pasi Heinikkala	
Title Portfolio-From script to pictures in the eyes of a cinematographer	
Sort of Final Thesis (Written / Project / Portfolio) Portfolio	
Date 01.06.2006	Number of pages 34
<p>Summary:</p> <p>I decided a portfolio to be my diploma work form or report on my projects during the school. This felt the right decision, so I go through as comprehensively as possible all about film studies as a process. In this portfolio I chose eight of my works, which I think taught me the most; short films, music videos, a multicamera production and a photograph series. In this discourse I analyse my own work during the projects, the final results taking into consideration the expectations for results, as well as my feelings to the school and the whole industry. All these projects were carried out during my studies at Tampere Polytechnic, so I hope this portfolio shows my development as a cinematographer as well as possible.</p>	
Material (e.g. audio / video tape, photographs, slides, paintings, statues...)	
Key words	
Filing Tampere Polytechnic, Art and Media	
Other information	

Sisällys

<u>Johdanto</u>	5
<u>1. Faerghail-Veri peittää maan</u>	6
<u>2. Hänen elämänsä toiseksi viimeinen päivä</u>	10
<u>3. Wasted-The Corner</u>	12
<u>4. Huoneesta toiseen</u>	13
<u>5. Valokuvatyö: Kauneus rumuudesta</u>	15
<u>6. Joskus vaikeampaa kuin yksinäisyys</u>	18
<u>7. Tampere Filharmonia</u>	20
<u>8. Valo on gebardia nopeampi</u>	24
<u>9. Yhteenvetoa ja oman työn arviointia</u>	27
<u>10. CV</u>	29
10.1. Alan työkokemus.....	30
10.2. Muut projektini.....	32

Johdanto

Tämän portfolion paneudun koulun aikana läpikäymiini projekteihin ja lähinnä niistä suurimpiin ja sitä myöten myös haastavimpiin. CV:stäni käy ilmi loput projektit ja työtehtävät, niin koulun sisällä, kuin ammattimaailmassa suoritettut. Käsittelen näitä töitä kronologisessa järjestyksessä kuvauksen kaikkiin eri osa-alueihin, kuten valaisuun, kuvakerrontaan, kuin kaikkeen siihen liittyvän käytännön työhön keskittyen. Halusin myös tehdä läpileikkauksen ensimmäisestä vuodesta viimeiseen itsekin analysoidakseni omaa kehitystäni nyt, kun on tullut vähän etäisyyttä noihin aikoihin. Välillä teksti saattaa tuntua jopa turhankin itsekriittiseltä, mutta toisaalta se on sen tarkoituskin.

Työt koulun aikana ja sen jälkeen ovat rajoittuneet lähinnä kamera- ja valomies-keikkoihin. Hyvin pitkälti siitä syystä, ettei ole ollut halua muuttaa Helsinkiin. Varsinkin kun ala tuntuu toimivan sielläkin siten, ettei mistään vakinaisesta paikasta ole mitään takeita. Tällä hetkellä toimin siis freelancerina ja lähdän minne sitten milloinkin pitää lähteä. Se on ainakin tullut selväksi, ettei mitään töitä saa pelkillä papereilla, vaan kaikki toimii suhteiden kautta.

Teorian tunteminen on hyvä lähtökohta. Totuus on, että ennen kuin rikkoo sääntöjä, pitää tuntea ne, jotta tietää mitä tekee. Käytännössä tämä(kin) ala pitää oppia tekemisen ja omien virheiden kautta.

Kuva on tärkeä osa kulttuuriamme, mutta ei kaikki. Se on hyvä ammattilaisenkin muistaa. Tässä on raapaisu elämästäni TTVO:n aikana. Paljon käytännön työn tuskaa, hyviä ystäviä ja ehkä jollekin myös jotain opittavaa.

1. Faerghail - ”Veri peittää maan”

Musiikkivideo 2001, kuvaaja

Ensimmäinen varsinainen kuvaustyöni TTVO:n opiskelijana ajoittui ensimmäisen vuosikurssin syksyyn. Tätä ennen olin toiminut monissa vanhempien opiskelijoiden töissä valo- ja kamera-assistenttina sekä kuvannut erinäisiä projekteja edellisissä oppilaitoksissa, joten into päästä tässä koulussa itse vihdoin kuvaamaan jotain oli suuri.

Bändin jäsenet olivat tiedustelleet kurssikaveriltani Jouni Vesaselta, josko hän tekisi heille videon. Jouni taas otti yhteyttä minuun ja kysyi haluaisinko kuvata sen, ja minähän tietenkin halusin. Vaikka musiikki ei välttämättä vastannutkaan meidän kummankaan makua, halusimme kuitenkin tehdä lopputuloksesta mahdollisimman näyttävän.

Lähtökohdat videon sisältöön olivat lähinnä siinä, että bändin solisti kuului vielä silloin suhteellisen tuntemattomaan Circus Mundus Absordus -ryhmään, joka harrasti extreme-näytöksiä, joten porukan tunnetuksi tekemiseksi videon piti välttämättä sisältää mm. laulajan kidutusta. Kappale taas kertoi sodasta. Tältä pohjalta aloimme Jounin kanssa Pispalan yksiössäni väsätä aasinsiltoja näiden kahden elementin yhdistämiseksi, vaihtelevasti onnistuen. Minulla oli silloin selvästi hirveä kiire päästä käyttämään kaikkia oppimiani kamerateknisiä kikkoja, joten innoissani ympärsin ne kaikki tuohon yhteen pätkään. Pitkälti sen takia osa ratkaisuista on nyt jälkeenpäin ajatellen jonkin verran korneja ja tyypillisiä. Jotkin kyllä toimivatkin.

Suunnitelmat olivat silloiseen tietotaitoon suhteutettuna haasteelliset. Synopsis tiivistettynä: ”Alussa sotilas kävelee kokokuvaan ja häneen osuu luoti. Hän kaatuu taaksepäin, mutta kaatuminen pysähtyy ja kuva kiertää liikkumattoman sotilaan puolelta

toiselle. Taistelu alkaa. Sukelletaan kuolevan sotilaan ajatusmaailmaan silmän ja sieltä aukeavan tunnelin kautta. Siellä häntä kidutetaan erinäisin tavoin. Maisemat vaihtuvat videon kuluessa näiden kahden maailman (kidutuksen ja sodan) välillä. Kappaleen tullessa loppua kohti lähdetään takaisin kuolevan mielikuvista ulkopuolelle reaali maailmaan. Samalla hetkellä kun musiikki loppuu, sotilas putoaa maahan. Koko video kertoo näin kuolevan sotilaan viimeisestä elinhetkestä.”

Valitsin kameraksi käsitykseni mukaan koulun silloin parhaimman videokameran DVC-Pro50:n ja kakkoskameraksi sai kelvata Beta-sp. Toinen kamera tarvittiin, koska video sisälsi kuvia, joita ei voinut ottaa uusiksi (esimerkiksi päähenkilön kidustuskuvat olivat hänen omasta vaatimuksestaan aitoja), tai joista haluttiin kerralla kaksi ottoa kerralla (pommien räjähdykset sotakuvissa).

Olin aikaisemmin toiminut kamera-assistenttina Isänmaan Toivot sarjan II. tuotantokaudella ja siellä tutustunut kuvaaja Jari Pollarin alaisena Sony'n Digibetaan, joten ammattilaiskameran pääperiaatteet olivat jollain tavalla hallussa. Lisäksi olin sieltä oppinut pari asiaa kameran menuvalikosta, joita tietenkin piti nyt käyttää. Eli ruuvasin detailseja (yksityiskohtien korostusta) alemmas saadakseni vähän filmimäisemmän lopputuloksen ja koska videon ilme piti olla mahdollisimman synkkä ja tyly, laskin vielä master blackia (kuvan mustan pään syvyyttä) jonkin verran saadakseni mustasta mustemman. Kontrastia kuvista löytyi siis kyllä. En vain tuolloin ollut sisäistänyt sitä tosiasiaa, että videokuvasta kannattaa nimenomaan tehdä mahdollisimman loivaa jälkikäsitteilyä varten. Lisäksi käytin kuvaa pehmentävää promist-filtteriä linssin edessä koko kuvausten ajan pyrkimyksenä tuoda vähän filmimäisempää ulkonäköä muuten niin terävään videokuvaan.

Päädymme kuvaamaan sotaa ja bändin soittoa Voionmaan opiston takana sijaitsevaan metsäaukealle yksinkertaisesti voimavirran saannin takia. Valoratkaisu siellä oli periaatteeltaan selkeä vaikka melko työläs; kaikki koulun päivänvaloheittimet

yhdensuuntaisesti riviin laajimman kuvan ulkopuolelle kuun valoa jäljittämään ja soittajiin edestä vähän lämpimämpää valoa. Tällä kalustolla ei tietenkään koko metsää valaissut, joten kaukaisimmat taustat jäivät mustiksi, mutta se sai silloin luvan riittää. Mustavalkoiset kidutuskuvat tehtiin taas koulun studiossa, jolloin valaisuvastuu oli lähinnä kouluimme valopuolen myöskin ensimmäistä vuottaan opiskelevilla Antti Rehtijärvellä ja Pekka Martilla, jotka olivat tehneet jo ennen koulua töitä lähinnä musiikkivalon kanssa. Jälki olikin jyrkkyydessään näyttävää siihen asti, kun vaihdoimme kuvattavan puolta. Valot oli rakennettu vain toista puolta silmällä pitäen, joten nyt kuvat näyttivät vain ”platkuilta”. Pelkäsin silloin aivan liikaa valoklaffeja ja otimme loputkin kuvat niillä kerran rakennetuilla valoilla. Nyt tajuan, ettei tuossa tilanteessa niillä olisi ollut juurikaan merkitystä. Ainakin ne olisivat olleet pienempi paha kuin nuo mitäänsanomattomalta näyttävät lähikuvat.

Meillä oli jonkinlainen kuva siitä, miten alun ”bullet time” oikeasti maailmalla tehdään, mutta realistiset mahdollisuudet still-kameroin tehtävään toteukseen olivat olemattomat. Päädyimme ”köyhän miehen bullet timeen”, eli beta-nauhuri metsään mukaan, kamera dolly-vaunun päälle, pieni ajo kohti aluksi, sitten lukot kiinni, sotilas saa osuman ja kaatuu. Tämän jälkeen etsimme nauhalta kohdan, jossa kaatuminen on kesken ja mallasimme näyttelijämme samaan asentoon. Jouni oli rakentanut metallikehikon, jolla saimme hänet pysymään kaatuvassa asennossa ja kädestä lentänyt ilmaan pysähtynyt kivääri ripustettiin oikeaan paikkaan siimoilla. Sitten ajoimme sotilaan puolelta toiselle rakentamaamme puoliympyrän muotoista rataa pitkin. Sotilaan kaatuessa videon lopussa maahan, oli kamera kuitenkin päässyt hieman liikahtamaan ja kuva nytkähtää vähän, mutta harmillisesti.

Kuolevan sotilaan sielunmaisemaan sukeltaminen pupillin kautta tunneliin onnistui jälkikäteenkin ajatellen yllättävän hyvin. Vaikka zoomin käytöstä fiktiossa oli tuolloin tullut periaatteessa kirosana, tajusimme lyhyen pätkäilyn jälkeen, ettemme sitä mitenkään muutenkaan pysty toteuttamaan.

Sitä vastoin räjähteiden kirkkaus pääsi yllättämään minut. Jälkitöissä huomasimme, että kuva palaa pommin räjähtäessä hetkellisesti kokonaan puhki vähäisestä valosta johtuneen suuren aukon takia. Näin tuli konkreettisesti muistutus videokuvan toistokyvystä.

Kuvasimme myös vertauskuvallisen kohtauksen, jossa juoksevan sotilaan vaatteet muuttuvat eri aikakausien sotilaiden vaatteista toiseen ja kaaduttuaan kuolleena maahan hän jää alastomaksi. Leikkaajamme Teemu Luoma tiesi, että jälkitöissä pystytään morfaamalla korjaamaan pienet epäsymmetrisyydet. Minulla ei tuota ennen ollut kyseisestä efektistä mitään muuta tietoa, kun että pitää kuvata nopealla sulkimella. Kuvaspaikalla huolehdimme vain, että askelten paikat, juoksunopeus yms. pysyivät samana. Lopputulos onnistui yllättävän hyvin, kun ottaa huomioon, että me kaikki vasta opettelimme tätä uutta keinoa.

Nyt jälkeenpäin muistellessani silloisia toimintatapojamme huomaan, ettei meillä ensinnäkään ollut käsitystä siitä, miten paljon aikaa todellisessa ammattimaailmassa nykypäivänä on musiikkivideon kuvaamiseen. Käyttämämme viisi kuvauspäivää olisi jo herkkua, johon meidän maassamme vain todella suuren luokan bändeillä on varaa. Lopputuloksesta näkyy selkeästi myös kuvakäsikirjoituksen orjallinen noudattaminen. Jounin kanssa päätimme biisin kuultuamme, että koska musiikin tempo on noin hektinen, pitää videon olla myös alusta loppuun asti yhtä kuvatykytystä. Kuvakäsikirjoitus sisälsi lopulta 104 kuvaa viiteen minuuttiin. Siitä pidettiin loppuun asti kiinni, mistä kertoo mm. se, että jotkut kuvista olivat liian pitkiä rytmiin suhteutettuna, kun näihin kohtiin ei löytynytäkään vaihtoehtoa. Soittokuviin otimme

sentään ylimääräistä materiaalia ajellen radalla edestakaisin koko kappaleen ajan, mutta studiossa emme jostain syystä tulleet soittaneeksi edes ko. biisiä, mistä johtuen jotkut kameran liikkeet/kuvan sisäiset tapahtumat poikkesivat muusta rytmistä.

Toisaalta videosta löytyy myös joitakin hyvinkin onnistuneita osuuksia, esim. kohtauksista toisiin siirtymät tulen/mustan kautta toimivat hyvin, kuten myös jotkin ennalta mietityt kuvaparit. Moni sinänsä hyvä idea jäi kuitenkin puolitiehen tarkoitustaan. Suuri onnistumisen tarve näkyy myös tietynlaisen raikkauden puuttumisena. Kaiken kaikkiaan asiat olisi voinut tehdä yksinkertaisemminkin. Bändi oli joka tapauksessa tyytyväinen lopputulokseen.

2. ”Hänen elämänsä toiseksi viimeinen päivä”

Lyhytelokuva 2001, kuvaaja

Toinen ensimmäisen vuosikurssin aikainen projektini oli Pasi Viinamäen käsikirjoittama ja ohjaama lyhytelokuva Hänen elämänsä toiseksi viimeinen päivä, joka niin ikään kuvattiin DVC-Pro50-kameralla. Pääosaan Pasi oli värvännyt Pauli Hanhiniemen, mikä osaltaan aiheutti suorituspaineita työryhmään. Vaikka kyse oli ensimmäisistä koulun harjoitustöistä, oli vallalla tunnelma, että tästä pitää tulla hyvä,

eikä nyt ole (taaskaan) varaa epäonnistua, vaikka juuri se mielestäni pitäisi koulussa olla luvallista - edellyttäen tietty, että virheistä myös opitaan. Tuolloin oli myös puhetta lopputuloksen myymisestä YLE:lle, joten viimeiseen asti yritimme saada koululta luvan kuvata filmille, kunnes jouduimme luovuttamaan. Nyt ymmärrän koulun suhtautumisen ensimmäisen vuosikurssin töiden kustannuksiin paremmin, mutta silloin se aiheutti jonkinasteista hampaidenkiristelyä. Päästyäni edellisissä oppilaitoksissa filmille kuvaamiseen makuun, minulle oli hämartynt se tosiasia, ettei katsojan silmissä valmiin tuotoksen hyvyys tai huonous ole niinkään tekniikasta kuin sisällöstä kiinni. Jälkikäteen ajateltuna olisi nuo ensimmäiset projektit voinut ottaa muutenkin rennommallakin otteella, vähemmän vakavasti, mutta kun itsekritiikki ja kunnianhimo olivat vähän turhan korkealla suhteutettuna silloiseen asemaan.

Käsikirjoitus kertoi työnsä ja sitä myöten elämänsä tarkoituksen menettäneestä perussuomalaisesta miehestä, joka ajaututtuaan umpikujaan päättää tehdä peruuttamattoman ratkaisun ja ampua itsensä. Viimeisellä hetkellä tulee kuitenkin puhelu odottamattomalta taholta, mikä saa hänet loppupeleissä muuttamaan mielensä.

Luettuani käsikirjoituksen tulini siihen tulokseen, että tämä lyhytelokuva vaati selvästi rauhallista, hidasta, melkein ”kaurismäkeläistä” otetta myös kuvakerrontaan, joten otokset ovat pitkiä ja näyttelijä saa tulkita kiireettömästi eleensä. Eli täysin toinen ääripää verrattuna edelliseen projektiin.

Löysimme miehen asunnoksi kelpaavan tarpeeksi angstisen ja samalla kuvaustarkoitukseen riittävän tilavan paikan ohjaajan siskon asunnosta ja keskusteltuani AD Jaanan kanssa löysimme yhteisen sävelen sen suhteen, miltä päähenkilön asunnon tulee näyttää ja mitkä kohdat näkyvät kuvissa. Valaisultaan pääsyin realistiseen ratkaisuun, missä päävalo tulee ulkoa ja sisältä laitetaan vain vähän tasoittavaa, vähän ”poukkoilevaa”, lämpimämpää valoa. Ulkovalon suunnan säilyttämiseksi laitoimme HMI-heittimen osoittamaan näyttelijän kasvoja. Ratkaisu toimi muuten hyvin, mutta luonnollisen valon takia ikkuna palaa kuitenkin videon toistokyvystä johtuen vähän liikaa puhki. Toisaalta olen kuullut mielipiteitä, joiden mukaan se on sisällöllisesti toimiva tehokeino, mikä on hieman hymyilyttänyt minua. Voisihan tuon perustella vaikkapa ”vaistonvaraisella taiteellisuudella”, mutta rehellisesti sanoen kyse on teknisestä vahingosta. Kameran kierto näyttelijän puolelta toiselle hänen vähitellen muuttaessaan suunnitelmiaan on kyllä mielestäni onnistunut ratkaisu.

Katsoessani kokonaisuutta nyt, huomaan tuolloiset puutteeni kuvaajana aivan uusin silmin. Esimerkiksi kuvan kompositiosta olin hyvinkin kiinnostunut, joten se näytteli pääroolia silloisissa toimintatavoissani. Sen sijaan kuvan valaisusta taas ei ollut niin paljon kokemusta, joten se jäi vähän taka-alalle tärkeysjärjestyksessä, vaikka jälkepäin olen tajunnutkin, että juuri se tekee kuvasta sen, miltä se näyttää. Jotain tästä kertoo se, että olin suuressa viisaudessani päättänyt baarikohtauksessa two-shotin kannalta näyttelijöitten asemat niin, että naisen pitää olla vasemmalla ja miehen oikealla ihan sillä perusteella, että olin juuri kuullut länsimaisen ihmisen psykologisesta kuvanlukutavasta, jonka mukaan liike vasemmalta oikealle on helpompi kuin päinvastoin. Sitten kun huomasimme, että valot oli rakennettu juuri niin, että naiseen osui jyrkkää valoa taka-alalta, ja mieheen taas kasvojen suunnasta tasaiseksi tekevää valoa, en kuitenkaan halunnut muuttaa suuntia, enkä tehdä valoklaffeja, mikä näin jälkikäteen tuntuu aivan naurettavalta. Hyvä osoitus siitä, miten monimutkaisesti voi ajatella tämän työn ja miten vaikeaksi voi myös sen itselleen tehdä.

Kaiken kaikkiaan lopputuloksesta kuitenkin pidettiin, ja se sai kehuja koululta, huolimatta siitä, että mielestäni joissain asioissa kompastuin tuolloin omaan kikkailuuni.

3. Wasted – ”The Corner”

Musiikkivideo 2002, kuvaaja

Toisen vuosikurssini aikana otti Voionmaan opiston aikainen kämppekaverini, joka nyt oli opiskelemassa Outokummun oppilaitoksessa, minuun yhteyttä, kuvaisinko hänen lopputyönsä musiikkivideon Wasted – punkbändille. Ideana lyhykäisyydessään oli kuvata bändin soittokuvien lomaan pienimuotoinen tarina, jossa yksinäinen jalankulkija kohtaa kadulla kävellessään tyyliä ihmisiä, joiden kasvoista tämä näkee itsensä. Taas siis käytimme morfaus-efektiä.

Etsiessämme kuvauspaikkaa löysimme juuri ohjaajan toiveisiin sopivan teollisuuskompleksin putkineen ja säiliöineen Suomen Triכון vanhoilta tehtailta

Pyynikiltä. Pari päivää ennen kuvauksia jouduimme kuitenkin toteamaan, että noin sata vuotta siinä olleet koneet oli sitten purettu juuri nyt, eikä paikka näyttänyt enää mitenkään tarkoituksiimme sopivalta. Hätäratkaisu löytyi hyvin läheltä. Vanha varastohalli koulun läheisyydessä sai näin todistaa punkbändin musiikkivideon tekoa.

Kuultuani kaverini idean, olin ehdottomasti steadycamin käyttämisen kannalla katukuvien suhteen. Saimme sen sentään tingittyä koululta ja filmikustannukset taas maksoi Ilmon (entisen kämppikseni ja hyvän ystäväni) oppilaitos Outokummusta. Teimme steadycamilla yhden päivän ajan kuvia ja parhaimmillaan kiersin vauhdissa näyttelijän ympäri yli 360 astetta hämeenkadulla liikennevaloissa. Olin onneksi hankkinut piikkipohjaiset jalkineet talvikeliä varten.

En katso tätä projektia mitenkään epäonnistuneeksi, mutta on todettava, että video oli hyvinkin perinteinen soitto/juoni-tuote, jota maailma on toisaalta jo aivan täynnä. Jokin epäkonservatiivisempi vaihtoehto olisi varmasti palvellut ko. bändiä paremmin. Levyraadissa se sai keskivertopisteet, mitkä sille kai kuuluivatkin. Teknisesti varmasti onnistunut ja omaa henkilökohtaista ammattitaitoani edistävä, mutta kokonaisnäkemys itselläkin rajoittui aivan liikaa juuri noihin teknisiin seikkoihin tuona aikana.

4. ”Huoneesta toiseen”

Lyhytelokuva 2002, kuvaaja

Omasta mielestäni onnistunein kouluprojektini ”Huoneesta toiseen” kuvattiin kesän 2002 alkukuukautena. Olimme jollain ilveellä onnistuneet saamaan koululta filmikustannukset, eli ensimmäistä kertaa tässä koulussa pääsin kuvaamaan filmille.

Projekti sattui vielä olemaan sellainen, joka perustui pelkästään kuvien ja äänien (musiikin) rytmiin, ja pyrki vielä sanoa myös omia edustamiani mielipiteitäni. Projektissa vallitsi muutenkin omasta mielestäni alusta loppuun asti jonkinlainen rentous ja erittäin mukava (kerrankin) kiireetön ilmapiiri. Ehkä sekin on yksi syistä, minkä takia juuri tästä tekeleestä tuli niin menestynyt.

Alkuperäinen käsikirjoitus kulki nimellä ”Naulapysy” ja rajoittui lähinnä ranskalaisin viivoihin tehtyyn hahmotelmaan kuvista, mikä ei todellakaan tarkoita, etteikö ohjaaja Risto-Pekka Blomilla olisi ollut vahva näkemys siitä, mitä tämä lyhytelokuva tulee edustamaan. Ohjaajan sanoin: ”Visuaalinen vastalause tasapäistämistä ja heittäytymisen pelkoa vastaan.” Sitä se nimenomaan oli.

Ihan teknisistä näkökulmasta katsoen käytin ensimmäistä kertaa (tässä koulussa) valotusmittaria kuvatessani ja kieltämättä silloin myös vähän jännitti. En ollut vielä aivan hahmottanut filmin anteeksiantavuutta pienien valotusvirheiden suhteen. Ei niin, että pitäisi olla välinpitämätön, mutta silloin kaiken oli muka mahdollista niiden parin aukon sisään. Jälkikäsitellyssä tuli koettua väärinkäsityksen kautta, mitä eroa on Best Light ja One Light-siirroilla. Mieleeni ei ollut tullut, että tällä edullisemmaksi katsomallamme One Light-siirrolla ei enää jälkeinpäin pysty siirtämään kuvan kompositiota. Kuvausten jälkeen (osin koulun filmikameran mattalasin epätarkkuuden johdosta) huomasin, etteivät joittenkin kuvien kompositiot vastaa kuvausten aikana kameran luupista näkemääni maisemaa. Luulin One Light-siirron jälkeen, että nämä pienet virheet voidaan vielä korjata nostamalla kuvaa ylös tai alas. Best Light-siirron aikana tuli selväksi, että ko. toimenpiteet olisi tietenkin pitänyt tehdä aikaisemmassa siirrossa, eikä nyt ollut enää sitä turva-aluetta käytössä, mitä silloin olisi ollut. Varsinkin liukuhihnakuviissa tämän huomaa.

Ensimmäistä kertaa pääsin myös kuvaamaan ilmakuvaa helikopterista käsin, mikä oli tietenkin hyvinkin eksoottista. Tosin oma mielipiteeni on, ettei tuo nimenomainen kuva ollut erityisen onnistunut, johtuen helikopterikuskin lakisäädöillisistä rajoitteista, ja omista ammatillista puutteistani (mm. en ollut tajunnut, ettei kopterilla pääse tarvittavan lähelle, enkä voinut ottaa tiiviimpää objektiivikaan epävakaisuuden takia.). Tuo kuva jäi vähän turhaksi, mutta muuten lopputulos oli arvostettu. Ranskan Canal + ja Yle ostivat sen ja monilta festivaaleita se toi kotiin pääpalkinnon.

5. "Kauneus rumuudesta"

Valokuvaustyö 2003

Oltuani kolmatta vuotta liikkuvaa kuvaa opiskelemissa, halusin taidevalokuvakurssin kautta toteuttaa myös kiinnostustani valokuvauksen puolella. Olinhan jo mm.

Voionmaan opiston aikoina innostunut kuvaamaan mustavalkostillejä ja kehittämään niitä itse pimiössä, viimeiseen saakka lopputulosta hieroen...

Tehtävänä kurssilla oli tehdä valokuvasarja taiteen konsepteja ajatellen. En välttämättä ole ikinä lämmennyt elistiselle ajattelutavalle, joka mielestäni tuottaa taidetta vain taiteilijoille, mutta olin kuitenkin silloin kiinnostunut makrokuvauksesta. Halusin esittää työlläni, että kauneinkin olemassa oleva on myös hyvin raadollisista elementeistä rakennettu, eikä mikään mitä näemme ole niin turvallista tai kaunista kuin luulemme. Osaksi tavoite oli myös asettaa kyseenalaiseksi mainosmaailman asettamat arvot tässä todellisuudessa. Päädyin ratkaisuun, jossa keskuskuvat ja niitä ympäröivät yksityiskohdat riitelevät toistensa kanssa.

Tiesin, että haluan lopputuloksista suuret printit, joten pyrin ottamaan kuvat myös mahdollisimman isolla filmikoolla tarkkuuden ylläpitämiseksi. Alastonkuvat naisesta ja ateriakuvat otin 9x12 laakafilmille, koska olin muutenkin ihastunut ko. kameraan. Kuvan täytetyn suden suusta otin taas 6x6-filmille, koska laakafilmikameran objektiivin tarkennus ei riittänyt tarpeeksi lähelle. Ihosta ja lihasta (meetvurstista) halusin niin lähikuvat, kuin suinkin oli mahdollista etovan tuloksen saadakseni. Koululta ei kuitenkaan löytynyt tarpeeksi järeää makro-objektiivia, joten turvauduin patenttiin käyttäen lasin ja kameran välissä vessapaperirullaa. Tästä syystä kuvan reunat ovat jonkin verran epätarkat. Aluksi se harmitti, mutta jossain vaiheessa vaihtoehtojen puuttuessa hyväksyin kuitenkin tämän pienen teknisen puutteen. Kuva auringonlaskusta on vanhoista arkistoistani ja otettu tavallisella kinokoon filmille. Onhan se suurennettuna rakeinen, mutta totesin, ettei sillä ole tällaisen työn ollessa kyseessä merkitystä sarjan onnistumisen kannalta. Tuossa vaiheessa minulla ei ollut aikaisempaa kokemusta alastonkuvauksesta, joten tuo tilanne jännitti kieltämättä silloin jonkin verran. Studiosalamien käytöstä opin myöskin paljon tämän projektin aikana.

Ensimmäisen kuvan tarkoitus oli siis kertoa, miten vastenmielistä voi olla kauniin mallitytön ihosta otettu makrokuva. Toisen taas, mistä rakentuukaan kuvassa hyvännäköiseksi saatu ateria. Viimeiseen kuva kertoo taas siitä, mitä kaunis luonto auringonlaskunkin aikaan voi pitää sisällään (mm. opettajan ja monien muiden suosituksesta johtuen vaihdoin asetelman tähän viimeiseen kuvaan toisin päin, eli kaunis kliseinen auringonlasku piti olla alun perin "suden suussa"). Punaisena lankana oli siis todella kliseisten harrastelijakuvien ja tyyppillisten mainospotrettien yhdistäminen tosielämän raadollisuuteen.

Jonkin aikaa kuvien valmistumisen jälkeen huomasin, ettei ajatus välttämättä tule selville sitä ensi kertaa katsovalle. Olen kuullut kuvista melko monenlaista tulkintaa (aina suomalaisuudesta hulluudesta ”jonkin” syömiseen). Senhän voisi tavallaan ottaa niin, että hienoa kun ihmiset löytävät uusia ulottuvuuksia tästä työstäni, mutta itse satun kuuluvani kuitenkin siihen osastoon, ettei taiteen tarkoitus kaikessa monimuotoisuudessaankin tarvitse olla turhan vaikeastiymmärrettävää tai vain ”eliitille” kelpaavaa, niin tässä mielessä katson osittain epäonnistuneeni ko. teoksessa. Ensimmäinen ja viimeinen kuva toimii kyllä ihan yksittäisenäkin, mutta kakkoskuva ei vain keskeneräisyydestään johtuen toimi halutulla tavalla ja näin ollen vaan hämmentää katsojaa siinä välissä ja tähän en kuitenkaan pyrkinyt.

Minulla olisi ollut muitakin vaihtoehtoja viimeistä kuvaa ajatellen ja niistä onnistuneimmaksi katsoisin alla olevan kuvan. Nyt tuota sarjaa analysoidessani tulen vieläkin miettineeksi, olisiko pitänyt pitää linjastaan kiinni, ja laittaa se täydentämään tuota työtä. Kaikki opettajani olivat kuitenkin sitä mieltä, että viimeiseen kuvaan pitää kääntää asettelu toisinpäin. Jälkeenpäin ajatellen alkuperäinen ideani olisi voinut hahmottua katsojalle paremmin, kuin tämä kompromissi. Osasyynä on tietenkin myös sarjan toisen kuvan sisällöllinen epäonnistuminen.

Kuvat tulostettiin koulun suurinta printteriä käyttäen ja liimattiin metri kertaa metri mittaisille kapalevyille, joten onhan lopputulos näyttävä. Huolimatta kurssin hyvästä arvosanasta, en henkilökohtaisesti itse kuitenkaan katso kovinkaan onnistuneeksi teosta, josta tulee ns. ”tavalliselle” katsojalle vain hämmentynyt olo, tai jonka ideaa täytyy selittää sen tajutakseen.

6. ”Joskus vaikeampaa kuin yksinäisyys”

Lyhytelokuva 2002, kuvaaja

Kolmannen vuosikurssin filmiharjoitusten alussa leikkaajapuolen Jari Hakola kysyi minua kuvaamaan hänen käsikirjoittamansa lyhytelokuvan ja luettuani sen suostuin oitis, vaikka samaan aikaan kuvasin Anna Saareleisen samalle kurssille sijoittuvaa musiikkivideota ”Riiva”. Työsarkaa riitti siis silloin ja nyt jälkepäin olen kantapäähän kautta todennutkin, ettei pidä haalia liikaa samanaikaisia projekteja, koska jos ihmisen koko elämää määrää vain ja ainoastaan yksi asia, alkaa viimepeleissä lopputulokset kärsiä siitä.

Lyhytelokuvan teemana oli kahden nuoren miehen ystävyysden laittaminen tosikoetukselle. He olivat saaneet päähänsä testata tätä toisen hengen uhalla niin, että toinen pitelee köydestä toista korkean kalliojyrkänten huipulla ja köyden alapäässä oleva tekee vapaasta tahdostaan yhä pahempia ja pahempia tunnustuksia heidän yhteisestä ajastaan.

Teimme Jarin kanssa yhdessä kuvakäsikirjoituksen ja leikkaajamme Jenni Saarela meitä enemmän piirustustaitoisena piirsi tikku-ukkomme ymmärrettävämpään muotoon. Alun lähikuvat köydestä ja käsistä, niiden jälkeinen kokokuva sivuprofiilista, sekä pitkä käsivarakuva roolihenkilön ratkaisun jälkeen olivat enimmäkseen omia ideoitani, mutta muutoinkin kuvat muotoutuivat yhteistyössä hyvinkin tuskattomasti. Alkuasetelma oli tietenkin jo hyvinkin selkeä; totta kai alhaalla ”roikkuja” kuvataan yläkulmasta, ja ”pitelijä” alakulmasta. Ja mitä henkilökohtaisempiin asioihin tarinassa edetään, sitä enemmän käytetään lähikuvia. Suuri osa näyttelijöitten kuvista tehtiin käsivaralta tilanteen epävakaisuuden korostamiseksi. Tämä on tietenkin sitä ”peruskauraa”, mutta tiedostimme, että se kuitenkin palvelee tarinaa parhaiten. Päätimme myös, että jossain

vaiheessa vaihdamme suojaviivan puolta ilmavuuden lisäämiseksi, ja tämä kävi luontevasti laajan yleiskuvan kautta. Ratkaisut olivat kieltämättä melko tyypillisiä, osittain myös opiskelijoiden teknisten taitojen kokeilunhalun sanelemia, mutta tukivat silti tarinan kerrontaa, mikä mielestäni kuitenkin on elokuvauksessa kaikkein tärkeimpiä sääntöjä.

Käytännön vastoinkäymisiä sen sijaan riitti. Sen lisäksi, että meillä oli tasan yksi rulla filmiä käytössä tähän, mikä tarkoitti, että vaikeatkin kuvat (kuten yli minuutin pitkä käsivaraotto) piti mennä ns. kerralla purkkiin, luonnonolot olivat meitä vastaan. Kuvausten ajankohta sijoittui myöhäissyksyyn, ja käytössämme oli koulun kaluston, näyttelijöitten (kuten muidenkin osallisten) aikataulun johdosta tasan kolme päivää. Valaistuksen osalta oli sähkön puuttuessa tyydyttävä luonnonvaloon, jota saattoi refleellä tasoittaa. Ainakin ohjaajan ja minun ilmeemme olivat melko totiset, kun kolmantena aamuna saavuimme paikalle ja ensilumi sataa parhaillaan taivaalta värjättyään maan jo valkoiseksi, joka käy myös teoskuvista ilmi. Siinä tilanteessa soitin jo ilmatieteen laitoksen täsmäsääpalveluunkin, mistä luvattiin, että lumisade loppuu ”iltapäivän kuluessa”. Meillä oli ottamatta suuri osa elokuvan kannalta elintärkeistä kuvista ja tuli selväksi, etteivät niin näyttelijät, kuin työryhmän korvaamattomat jäsenet (kuten kiipeilyvaljaista vastaava) pääse paikalle tulevina viikkoina, joitten säästä ei tietenkään ollut aavistustakaan. Olin tilannut rakennusfirmasta vaatimattomaan budjettiimme sopivan nosturin, jolla olisi pystynyt tekemään yhden noston näyttelijästä toiseen kallion puolelta, mutta nyt jouduimme aikataulun puitteissa unohtamaan tämän ajatuksen. Nosturikuvan korvike sai olla laaja yleiskuva kalliosta, mikä ei tosin toiminut halutulla tavalla, koska liikkeen puuttumisen myötä köydessä roikkuja näyttää vain päälleliimatulta pisteeltä siinä, eikä putouksen korkeus välity katsojan silmiin halutulla

tavalla. Onneksemme lumi kuitenkin sulii päivän kuluessa siinä määrin, että aloitettuumme lähikuvilla pystyimme viemään työn päätökseen. Pienoiset sääklaffit tuloksesta toki huomaa, jos osaa katsoa, mutta kukaan tähän astisista katsojista ei ole kiinnittänyt niihin huomiota.

7. ”Tampere Filharmonia”

Konserttitaltiointi 2003, kuvaaja

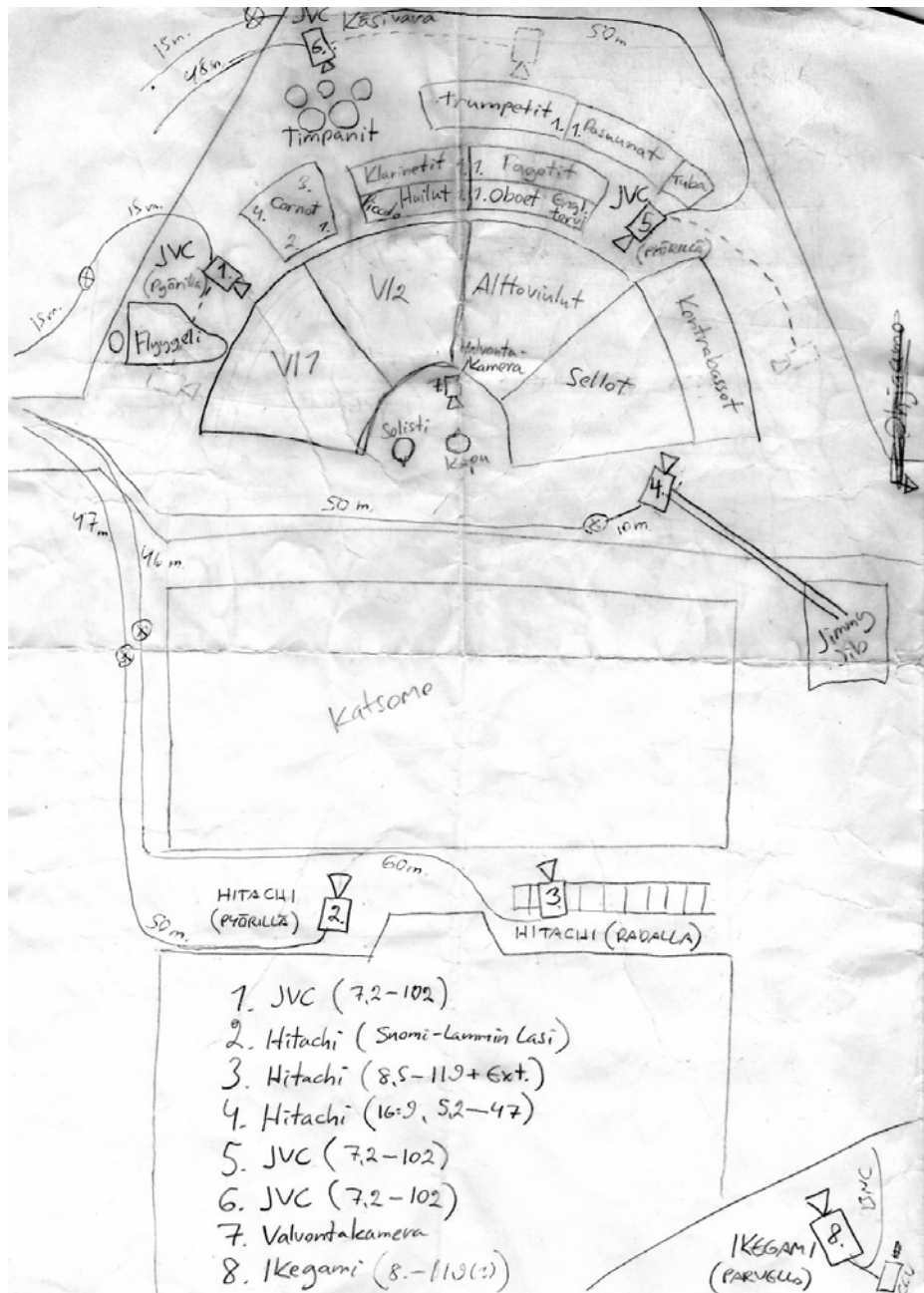

Ollessani kolmannella vuosikurssilla Jukka Harju, joka itse opiskeli vuotta ylempänä leikkausta ja soitti Tampereen Filharmonia Orkesterissa, minua kuvaajaksi monikamerataltiointiin heidän konsertistaan. Hän itse toimisi ohjaajana. Lähtökohdat olivat melko haasteelliset; koulun kalustolla ei ensinnäkään oltu näin laajaa projektia ennen tehty, eikä siitä olisi mitään tullutkaan ilman käyttömestariimme Risto Lehikoisen uskomatonta panosta. Kolme kameroista (ja hallintolaitteista kuvatarkkailun suhteen) tuli Pirkanmaan Oppimiskeskukselta, kolme miksattavaa ja kaksi ”kylmää” (ilman miehitystä olevia siis) oli omia. Riston kanssa kasasimme setin ensin koulun studioon varmistaaksemme kaluston toimivuuden ja sen jälkeen vietimme useita tunteja Tampere-talolla toteutuksen suhteen. Tässä vaiheessa täytyy sanoa, että silloin opin Riston kautta niin monikameratuotannosta, kuin videosingaalista paljon enemmän, kuin koulu oli missään vaiheessa minulle opettanut.

Tehdessämme Jukan kanssa kuvalistaa päädyin ratkaisuun, joka ilmenee myös oheisesta pohjapiirroksesta (seuraava sivu); yksi laaja yleiskuva omalle nauhalleen kaiken turvaksi (kam.nro:8.), toinen omalle nauhalleen menevä miehittämätön kamera hupun alla piilossa ottaen kapellimestarista alakulmakuvaa (kam.nro:7.), yksi ottamaan laajaa yleiskuvaa radalta, jolloin yleisön päiden ohi ajettuna liike myös näkyy (kam.nro:3.), Suomi-Lammilta vuokratulla järeällä teleoptiikalla varustettu kamera (nro:2) ottaa lähikuvia muusikoista, kun taas kamerat 1 ja 2 ottavat lähikuvia heistä, joihin emme edestä pääse käsiksi. Jimmy Jib (kam. nro 4.) ajaa mahtipontisissa kohdissa laajalla kuvalla orkesterin yli, ja käsivarakamera (nro 6.) ottaa lavan takaa lähinnä patarumpuja ja yleisöä taustaksi, luoden sieltäkin ilmapiiriä konsertille. Meillä oli myös mahdollisuus laittaa kamerat 1. ja 2. parvelle, mutta minusta kameroitten ja operoijien näkyvyys joissakin kuvissa oli pienempi paha kuin se, että kaikki olisi kuvattu yläviistosta. Esim. näyttävät kuvat kapellimestarista jousikvartetin yli olisi jääneet saavuttamatta. Katson kuitenkin, että näinkin herkän tapahtuman ollessa kyseessä, haluan ennemmin viedä katsojan sinne lähelle konsertin sekaan, kuin vältellä tekotavan peittelemistä.

Kuvalistan (seuraava sivu) teossa oli melkoinen työ. Tämä oli Jukan ensimmäinen ohjaus, joten hän halusi olla varma jokaisesta leikkauksesta. Musiikkia kuunnellessamme muotoutui kuvakäsis kuitenkin kuin itsestään. Vaikka kuinka haluaisi tehdä ennennäkömättömiä kokeiluja, lopputulos oli kuitenkin melko tyypillinen. Etenkin näin herkän materiaalin ollessa kyseessä, piti vain todeta, että perinteinen tekotapa palvelee lopputulosta kaikkein parhaiten.

Tampere Filharmonia 31.1.2003 / toinen osa

Carl Nielsen Symphony No. 3, sinfonia expansiva

kuvanro	cam	kuvakoko	toiminta	kesto
1	7		kapu	0:07
2	2	PK	viulu	0:02
3	6		timpani + orkesteri	0:04
4	3	PK ->YK	kapu + puut -> avaus	0:11
5	1	KK	kapu + viulu	0:10
6	4	YK	nosto / ajo	0:07
7	5	PK	kapu	0:06
8	2	LK	viulu pan. / auki oik. -> vas.	0:13
9	3	KK	ajo oik. -> vas.	0:06
10	4		nosto sellostä -> ajo	0:08
11	7		kapu	0:04
12	5	PK	vaskirivi	0:06
13	1	-> YK	cornot -> avaus / pan. + kapu	0:06
14	3		bassoryhmä	0:05
15	5		pasuunat + tuba	0:06
16	8	YK		0:07
17	5	ELK	trumpetti soitin	0:04
18	7	PLK	kapu	0:08
19	6	LK	timpanin kapulat - > tiivistys	0:07
20	1	PLK	huilu1 + oboe1	0:15
21	3	FIX	bassot / sellot tiivis fix	
22	5		englannintorvi soitin -> avaa huiluun	
23	2	PLK	viulu pan auki RAUHASSA	0:14
24	7		kapu	0:08
25	5	FIX	bassot / sellot tiivis fix	0:05
26	1	PLK->KK	altot -> avaa kapu	0:10
27	3	PK	puut + kapu	0:05
28	4	FIX	sello fix -> nosto / ajo	0:10
29	2	PK	viulu1 -> avaa	0:08
30	1	KK	kapu + viulu	0:06
31	3	KK	ajo vas. -> oik.	0:07
32	6		timpani + orkesteri	0:04
33	5	KK	kapu	0:05
34	1		cornot 1&2 -> tiivistys / focus klarinettiin	0:12
35	3	YK		0:05
36	2	ELK	viulu	0:03
37	1	LK	huilu	0:07
38	3	LK	sello	0:09
39	5	PLK	kapu	0:07
40	1		cornot 1 tiivistys -> piccolo & huilut	0:16
41	2	PLK	viulu 1	0:08
42	4	KK	kapu + viulu	0:14
43	5	FIX	fagotti 1 + klarinetti1 fix	0:11
44	1	PK	kapu -> merkistä hidas avaus	0:13
45	4	YK	salista ajo kohti orkesteria	0:07
46	3	KK	ajo oikealle	0:07
47	6	YK		0:08
48	7		kapu	0:06
49	1	YK	ajo	0:10
50	7		kapu	0:06

8. ”Valo on Gebardia nopeampi”

Lyhytelokuva 2004, kuvaaja

Vuoden 2003 lopussa Huoneesta Toiseen ohjaaja Risto-Pekka Blom pyysi minua kuvaamaan hänen uusimman käsikirjoituksensa. Hyvistä kokemuksista johtuen suostuin oitis. Käsikirjoitus oli ehdottoman hyvä, ja haimme sille pitkän aikaa Ylen rahoitusta, voidaksemme kuvata sen filmille. Tämä vääntö kesti meistä riippumattomista syistä noin puoli vuotta, jonka jälkeen oli vaan pakko toteuttaa ko. projekti, jotta se tulee edes tehtyä. Katkeruutta ruokki ainakin se, ettei koululta ollut mennyt tänä aikana edes infoa Ylen suuntaan.

Loppujen lopuksi jouduimme kuvaamaan siis videolle ja DVC-Pron50:sen valitsin tähänkin tehtävään, koska koulullamme ei ole digibetakameraa, HD:sta puhumattakaan. Tämä ei tietenkään saisi latistaa kuvaajan tuntoja lopputuloksen suhteen, mutta toden sanoakseni näin kyllä kävi. Joka tapauksessa päätin tehdä projektin ulkonäöstä näillä resursseilla käyttäen mahdollisimman käsikirjoitusta palvelevan, mistä elokuvan teossa mielestäni on kuitenkin kysymys.

Projektin alkutyöt olivat myös tuskalliset. Halusimme tietenkin täydelliset kuvauspaikat jokaiseen kohtaukseen ja sitten kun pitkän etsimisen tuloksena juuri sellaisia ei löytynyt, ajauduimme jälleen kerran kompromisseihin. Tämä kaikki vastoinkäymisten määrä rokotti uskoakseni myös varsinaisten kuvausten ilmapiiriä. Huoneesta Toiseen-projektin aikainen rentous oli poissa ja tilalle oli astunut eräänlainen suorituspainotteinen ”pakko puskea”- ilmapiiri.

Kuvakäsikirjoituksella pyrin tukemaan kerrontaa ja kahden ihmisen sattumien tai kohtalon sanelemien asioiden kuvaamiseen elokuvallisia keinoja, mm. kuvaparit yökuvilla, heidän lukiessa samaa kirjaa, alun ajatusleikissä ja pääsääntöisessä valaisussa kahden päähenkilön kesken, joka kohtauksen ulkoilmeessä. Alun sadekuvat tehtiin Tampereen Kaupungin palokunnan ystävällisellä myötävaikutuksella. Tämä oli ensimmäinen kerta, jolloin tein ns. ”leffasadetta” kuvaan ja se onnistuikin yllättävän hyvin. Silloin oli tietenkin kaiken lisäksi aurinkoinen päivä, joten värimäärittelyynkin jäi haastetta.

Lopputulokset olivat kaikista vastoinkäymisistä huolimatta pidetty, se voitti mm. Outokummun Kinokisat ja Ylen Uusikino esityksen jälkeen myös YleX valitsi sen ”nimikkoleffakseen” äänestyksessä. Itse olen silti sitä mieltä, että päämäärät jäivät saavuttamatta, eikä elokuva niin sanoakseni ”lähdä lentoon” missään vaiheessa. Omasta mielestäni lopputulos on hieman vaisu ja tavoitteet jäivät puolitiehen, jos ajattelee ennako-odotuksia. Myös omista silloisista puutteistani johtuen. Kaiken teki yhä edelleen vaikeimman kautta. Kun vielä värimäärittelin koululla Avid Expressillä koko projektin, oli takki tämän jälkeen melko tyhjä. Tosin värimäärittelyn aikana opin paljon lisää myös siitä, mistä kuvauksessa on kysymys. Kuten, että kaikkea ei tosiaankaan vielä nykypäivänäkään voi laskea jälkitöiden varaan, vaan kuvataessa pitää pyrkiä parhaimpaan mahdolliseen lähtökohtaan niitä varten. Tietenkin tämä seikka oli jo

ennalta tiedossa, mutta sen todelliseen sisäistämiseen tarvittiin taas kerran käytännön kokemuksia. Esimerkkinä voisin mainita projektin ainoan käytännön syistä valaisemattoman ulkokohtauksen pilvisenä päivänä. En mitenkään saanut siitä edes siedettävän näköistä värimäärittelyssä, johtuen harmaasta päivästä ja sitä kautta päävalon puutteesta. Vallitsevassa valossa varsinkin videolle kuvattaessa täytyy olla joko auringonpaistetta ja refleitä tai sitten suuritehoisia päivänvalolamppuja. Muuten omaa näkemystään on mahdoton toteuttaa. Muutoinkin olen tullut siihen tulokseen, että jos sydän ei ole mukana, projekti kärsii siitä, eikä silloin pitäisi olla edes mukana siinä.

Yhteenvetoa ja oman työn analysointia

Nyt miettiessäni taivalta niin aikaisempien oppilaitosten kuin TTVO; n ajalta, mieleeni tulee monia huomioita. Ensinnäkin opiskeluni johdonmukaisuudessa olisi ollut huomattavasti parantamisen varaa. Nykyisen ammattikorkeakoulun käytäntö, jonka mukaan on vapaa valitsemaan mitä tahansa kursseja, miltä tahansa alalta on mielestäni periaatteessa aivan hyvä. Itselleni henkilökohtaisesti tämä runsaudenpula loi kuitenkin tarpeen oppia kaikilta osa-alueilta kaiken. Ja se ei vaan kerta kaikkiaan onnistu käytännössä. Sitä paitsi, jos viikon kurssilla opettelee vaikkapa tietyn leikkausohjelman tai äänitystekniikan, eikä käytä niitä puoleen vuoteen, ei ole toivoakaan, että muistaisi vielä suvereenisti miten ne toimivat. Tässä asiassa voin tietenkin katsoa vain peiliin. Koulutuksen jälkeen olen erinäisissä kuvaamisen ja valaisun tehtävissä työkentällä

vähitellen oppinut, miten suhtautua järkevästi näihin töihin. Turha näyttämisen tarve on jäänyt pois ja tilanteentajua on astunut tilalle. Itselleen tulee helposti luotua mielikuva, että tämä ala on maailman tärkein asia, eikä sen edelle mene mikään. Pitkällä tähtäimellä tämä ajattelutapa aiheuttaa suhteellisuudentajun heikentymistä ja sitä kautta myös oman työn laadun heikentymistä. Itse olen huomannut, että liika keskittyminen elämän yhdelle osa-alueelle vie pohjan muilta ja kääntyy lopulta itseään vastaan. Paineensietokyky on jokaisella ihmisellä kuitenkin rajallinen. Vaikka aina pitää säilyttää tietty ammattilypeys, niin jo ihan oman itsensäkin takia pitää kuitenkin muistaa, etteivät nämä nyt elämän ja kuoleman juttuja ole kuitenkaan. Tällä alalla on taipumus tehdä ihmistä marttyyreita. En väitä, etteikö tämä olisikin välillä melko rankkaa pitkin päivineen ja suorituspaineineen, tulevaisuuden ollessa epävarma. On hyvä muistaa kuitenkin, että ei tässä sentään ihmishenkiä pelasteta, vaan tehdään kulttuuria sen eri muodoissa. Mitenkään tietenkään sen merkitystä väheksymättä. Tähän liittyen olen myös oppinut sen tärkeän seikan, ettei se oma panos ole välttämättä se kaikkein tärkein minkä tahansa ohjelman tai projektin onnistumisen kannalta, vaan kaikki riippuu kokonaisuudesta, joka taas rakentuu pienistä palikoista, joista suurimpiin kuuluu ehdottomasti ihmisten yhteistyö. Työryhmän välistä henkilökemiaa ei todellakaan pidä aliarvioida.

Koulun alussa minua kiinnosti lähinnä kuvaukseen liittyvä tekniikka. Silloin oli pakko imeä kaikki mahdollinen oppi kamera- ja valotekniikasta. Tämä kävi tietenkin parhaiten osallistumalla vanhempien vuosikurssien oppilaiden projekteihin. Opinkin heiltä korvaamattoman paljon heti ensimmäisenä vuonna, vaikka välttämättömät ammattikorkeakoulun vaatimat kurssit jäivätkin silloin välillä väliin. Kiire ja into oppia kaikki mahdollinen mahdollisimman nopeasti oli silloin suuri. Kamera- ja valotekniikan oppiminen koulussamme onkin ollut lähinnä perinnekysymys. Koulun puolesta meille pidettiin kolmantena vuotena pienimuotoinen entisen opiskelijan vetämä kolmen päivän mittainen kurssi siitä, miten filmikamera toimii. Paljon tätä ennen edelliset opiskelijat olivat jo kouluttaneet minut lataamaan tai muutoin toimimaan kamera-assistenttina. Tämän tiedon siirsin eteenpäin, kuin tuli projekteja, johon itse tarvitsin assistentin. Käytännössä tutustutin tuolloin kaikki oman vuosikurssini kaverit filmikameran saloihin. Jälkeenpäin on vasta tullut mieleeni, että siitähän olisi voinut jopa saada korvausta.

Koulua arvostelen ensinnäkin siitä, ettei missään vaiheessa tullut selkeää ohjeistusta siitä, mitä tämän alan työt tulevat ihan käytännössä olemaan. Uudet alan kouluihin hakevat oppilaat odottavat jotain todella hienoa. Kurssit kuulostavat ja näyttävät hienolta paperilla, mutteivat välttämättä kerro sisällöstä mitään. Minulla ei ollut koulutuksen alussa selkeää kuvaa siitä, mitä tämän alan työtehtävät tosiasiallisesti pitää sisällään. Oli vain hienoa toteuttaa omia tai toisien päänsisäisiä näkemyksiä kuvan kautta. Jälkeenpäin on tullut karun todellisuuden vuoro. Töiden arvostelun puute on myös hiertänyt minua. Opintoviikot tai niiden arvosanat projekteista eivät mielestäni kerro kaikkea, jos niistä oppiminen on käytännössä jäänyt kokolaille omien kokemusten tasolle. Myös työvälineiden käyttöaste kouluympäristössä on aivan eri luokkaa kuin ammattielämässä. Yleensä koulussa laitteet ovat täysin oppilaiden hallussa, joten tätä myöten myös heikossa kunnossa. Nähdäkseni on vain liian paljon käyttäjiä liian vähään huoltohenkilökuntaan suhteutettuna, jolloin suurelta osin huolto jää lähinnä vielä ammattitaidottomien oppilaiden vastuulle.

Kun omat projektit alkoivat olin kyllä teknisesti valmis, mutta oma tunnelinäköni esti pitkälti kokonaisuuden luomista. Pitkälti siksi ensimmäiset projektitni ovat kuvakerronnan suhteen lähinnä teknisiä kikkailuja. Kaikkea piti kokeilla. En kuitenkaan katso yhtäkään projektia, johon olen osallistunut mitenkään täysin epäonnistuneeksi lähtökohdat huomioon ottaen, jotkin kyllä vähän kasvottomiksi. Jälkeenpäin on tajunnut sen faktan, että tekniikka ei pelasta huonoa käsikirjoitusta, mutta se voi silti tuhota sen. Tekniikka on loppujen lopuksi vain työkalu, välikappale, jolla kyllä voidaan saavuttaa jotain suurta, mutta tosi ajatus löytyy vain ja ainoastaan ihmisestä itsestään.

CV

Pasi Heinikkala

Os: Tammelan Puistokatu 17 B 39 33500 Tampere
Puh: 040-7399834
E-mail: pasiheinikkala@gmail.com

TUOTANNOT

TEHTÄVÄ

YLE TV 2 (31.6.2002 - ...)

Venla-Gaala 2005	valomies
Juice Leskinen & Mikko Alatalo – konsertti	kameramies
Ajankohtainen kakkonen	kameramies
Se on siinä	kameramies
Inhimillinen tekijä	kameramies
Hamina Tattoo	kameramies
Nyrkkeilyn Tammer-turnaus	kameramies
Eva-Forum	kameramies
Tie Eedeniin	valomies
Kalevan Kisat 2003	kameramies
Jalkapallon nuorten MM 2003	kameramies
Peliuutiset	kameramies
Jos sais kerran	valomies
Lentopallon SM	kameramies
Katso Pois	kameramies
Raumanmeren Juhannus 2002	kameramies
Eliittikisat Tampere	kameramies
Pori Jazz 2002	kameramies
Pesäpalloa	kameramies
Eliittikisat Kuortane	kameramies
Yleisurheilua	kameramies
Neste Rally 2002	kameramies
Suomi - Neito	kameramies
Mäkihypyn kesä GP	kameramies
Darts SM 2002	kameramies

YLE TV 2 (harjoittelu-aika 6.5. – 31.5.2002)

Aamu-tv	valomies
Ajankohtainen Kakkonen	kameramies
Joulukalenteri	valomies
Inhimillinen tekijä	valomies
Katkonen	kameramies
Poliisi TV	kameramies
Pikku Kakkonen	kameramies
Lasten aamut	kameramies
Tutkain	valomies

YLE TV 1 (15.9.1999 – 16.12.1999)

Millenium: <i>Musiikkia uudesta maailmasta</i>	valomies
Sun Radio	valomies
Uutisvuoto	valomies
Sunnuntaivekkari	valomies
Lista	valomies
Siionin Tytöt: <i>6 osainen nuorten draama sarja</i>	valomies
Mitä Maksaa? (TV NELONEN)	valomies

FILMWORKS

Cheerleading-SM 2005	kameramies
Hoitovirhe-konsertti	kameramies
Canal + - jalkapallostudio	kameramies
Jalkapalloa	kameramies
Unisex	kameramies
Baari	kameramies

PROVISUAL (8.12.2004 – 22.12.2004)

Nylon Beat - DVD:n dokumenttiosuus	leikkaaja
Juice Leskinen – DVD:n haastattelut	kuvaaja

PRODUCTION HOUSE (17.12.2002 – 12.12.2003)

Sotiemme Veteraanit - dokumentti	kuvaaja äänittäjä valaisija
---	-----------------------------------

MOSKITO-TV (4.10.1999 – 20.1.2000)

Isänmaan Toivot - jaksot 1 – 15, kausi 2.	kamera-assistentti
--	--------------------

JARI MUTIKAINEN OY (14.5.2001 - 24.5.2001)

Isänmaan Toivot - jaksot 5 - 10, kausi 3.	kamera-assistentti
--	--------------------

PRO-TUOTANTO OY & LEGENDA OY (15.2.2000 – ...)

Eppu Normaali/Kolmas Nainen – konsertti	kameramies
Kultainen Keihäs - kisat	kameramies
Buena Vista Sosial Club	kameramies

Naisten Kymppi - 2001
Nuorkauppakamarin Gaalailta
Löytöliiteri-mainos
Karjatila 2000-messut
Metalliliiton kokous
Päämies-mainos ”Akvaario”

kameramies
kameramies
kuvaaja
kameramies
kameramies
kamera-assistentti
valomies
äänittäjä

Teivon ravit
Sanan jäljet

kameramies
kamera-assistentti
valomies

Sähkölaitos-mainos
Corenso
Kihniön museo
Mobita Dansko
Pohjantähti-mainos
Likkojen lenkki 2005
Ducati cup
Kosketuksissa

kamera-assistentti ja ideointi
off-line editointi
editointi
kamera-assistentti
käsikirjoitus
kameramies
kameramies
kameramies

MUUT PROJEKTIT:

LYHYTELOKUVAT :

<i>nimi</i>	<i>formaatti</i>	<i>kesto</i>	<i>vuosi</i>	<i>tehtävä</i>
VALO ON GEPARDIA NOPEAMPI	Dvc-pro	n.35min.	2003	kuvaaja
HUONEESTA TOISEEN	S-16mm.	n.10min.	2002	kuvaaja
JOSKUS VAIKEAMPAA KUIN YKSINÄISYYS	S-16mm.	n.3min.	2002	kuvaaja
KARTTA	S-16mm.	n.3min.	2002	valaisija
KOHTALON KIRJA (Pitkä elokuva)	S-16mm.	1h20min.	2000- 2003	kamera-opperoija kamera-assistentti valomies
HÄNEN ELÄMÄNSÄ TOISEKSI VIIMEINEN PÄIVÄ	Dvc-pro	n.10min.	2001	kuvaaja

KATHARSIS	S-16mm.	n.6min.	2001	kamera-assistentti
TULI PALAA JÄÄ PYSYY	16mm.	n.40min	2000	kuvaaja
IHMISHENGEN LAINALAISUUKSIA	16mm.	16min	2000	kamera-assistentti
TOIVION TIELLÄ	16mm.	n.15min	2000	II kuvaaja

DOKUMENTIT :

<i>nimi</i>	<i>formaatti</i>	<i>kesto</i>	<i>vuosi</i>	<i>tehtävä</i>
BEYOND THE BORDER	DVC-Pro	28min	2002	kuvaaja
MAKIN`OF ISÄNMAAN TOIVOT	Beta-sp	30min	2000	kuvaaja
POHJANNAULA	DV-cam	n.40min	2000	kuvaaja

MUSIIKKIVIDEOT :

<i>nimi</i>	<i>formaatti</i>	<i>kesto</i>	<i>vuosi</i>	<i>tehtävä</i>
MANNHAIM	Dv-Cam	3.50	2004	valaisija kamera-opperoija
MATTI TAPIO : Mitä silmät ei nää	Digibeta	n.4min.	2003	jimmy-jib-opperoija
VIKATE : Leimu	S-16mm.	4.20	2003	valomies
VÄÄRÄT VIERAAT : Riiva	S-16mm.	n.3min.	2002	kuvaaja
WASTED : The Corner	S-16mm.	2.58	2002	kuvaaja
69 EYES : The Chair	S-16mm.		2001	kamera-assistentti
FAERGHAIL : Veri peittää maan	DVC-Pro	4.57	2001	kuvaaja
KLAMYDIA :	DVC-Pro		2001	dolly grip
VIKATE : Korutonta	S-16mm.	6.00	2000	kamera-assistentti
KUKKA : Hot Light	S-16mm	3.47	2000	valomies

VIIKATE : Alakulotettuja tunnelmia	16mm.	3.51	2000	dolly grip
MANAATTI : Hänestä on helppo pitää	Beta-sp	4.12	2000	kuvaaja valaisija
OBSESSION : Can` t stop the rain	8mm.	4.30 s.	1999	kuvaaja valaisija
VIIKATE : Kylymä	16mm.	3.15 s.	1999	dokumentointi
VIIKATE : Hanget	8mm.	2.25 s.	1999	dokumentointi
INNPEACH : 007	16mm.	2.40 s.	1998	kuvaaja

MONIKAMERATALTIONNIT :

<i>tapahtuma</i>	<i>kesto</i>	<i>vuosi</i>	<i>tehtävä</i>
Tampere Filharmonik Orkestra - Sinfoniakonsertti Tre-Talo	2 h	2002	kuvaaja
Näтын teatteriesitys ”Siivetön mies”	1,5 h	2003	valaisija

MAINOSHARJOITUKSET :

<i>nimi</i>	<i>formaatti</i>	<i>kesto</i>	<i>vuosi</i>	<i>tehtävä</i>
GEOPALVELU-MAINOS ”RAUTAKANKI”	S-16mm.	n.10s.	2002	kuvaaja leikkaaja
GEOPALVELU-MAINOS ”JUOKSIJA”	S-16mm.	n.12s.	2002	valaisija
OHJAAMME SIELUASI -ANTIMAINOSELOKUVA	S-16mm.	n.1min	2000	kamera-assistentti